הכי (א) קאמר מגדף מביא קרבן הואיל (ב) ובא בו כרת במקום קרבן דברי ר"ע קסבר (ג) מיגו דבעי מכתב כרת בעלמא וכתיב כרת במקום קרבן שמע מינה (ד) מייתי קרבן ואומר ¹חטאו ישא אתא לרבנן והכי קאמר ר"ע לרבנן אמריתו מגדף לית ביה מעשה מהו מגדף (ה) מברך את השם אלא כרת דכתיב (ו) למאי אתא אמרי ליה ליתן כרת למקלל דכתיב במקלל (ז) (חטאו ישא האיש ההוא) וכתיב בפסח שני חטאו ישא מה להלן כרת אף כאן כרת (ח) ת"ר ²את ה' (ט) [הוא] מגדף איסי בן יהודה אומר כאדם האומר לחבירו גירפתה הקערה וחיסרתה קסבר מגדף מברך את השם הוא ר' אלעזר בן עזריה אומר כאדם האומר לחבירו גירפתה הקערה ולא חיסרתה קסבר מגדף היינו עובד ע"ז תניא אידך את ה' (י) רבי אלעזר בן עזריה אומר *בעובד ע"ז הכתוב מדבר וחכמים אומרים לא בא הכתוב אלא ליתן כרת למברך השם:

מתני' יש מביאות קרבן ונאכל ויש מביאות קרבן ואינו נאכל ויש (יא) שאינם מביאות [מביאות] קרבן ונאכל המפלת כמין בהמה חיה ועוף דר"מ וחכ"א עד שיהא בו מצורת אדם המפלת סנדל או שליא או שפיר מרוקם והיוצא מחותך וכן שפחה שהפילה מביאה קרבן ונאכל ואלו מביאות ואינן (יב) נאכלות המפלת ואין יודע מה הפילה (יג) ושתי נשים שהפילו אחת ממין פטור ואחת ממין חובה (יד) א"ר יוסי אימתי בזמן שהלכו (טו) זה למזרח וזה למערב אבל אם היו שתיהן עומדות שתיהן מביאות קרבן ונאכל אלו שאין מביאות המפלת שפיר מלא מים מלא דם מלא גנינים המפלת כמין דגים וחגבים ושקצים ורמשים המפלת יום ארבעים ויוצא דופן ר' שמעון מחייב ביוצא דופן: **גמ'** שפחה מנלן דת"ר ³בני ישראל אין לי אלא בני ישראל (טז) גיורת ושפחה מנין ת"ל אשה מאי וכן שפחה ס"ד אמינא כי אמרינן כל מצות שהאשה חייבת בה עבד חייב בה ה"מ בדבר ששוה בין (יז) איש ובין אשה אבל יולדת דבנשים איתא באנשים ליתא אימא לא תחייב שפחה אהכי תנא (יח) שפחה: אלו מביאין קרבן כו': מאי עבדין (יט) מייתין תרוייהו חד קרבן ודאי וחטאת עוף ספק ומתני ומי אית ליה לר' יוסי תנאה והתנן רבי שמעון אומר (כ) מביאות שניהן חטאת אחת רבי יוסי אומר אין שניהן מביאות חטאת אחת אלמא לר' יוסי לית ליה תנאה אמר רבא מודה ר' יוסי במחוסר כפרה וכן כי אתא רבין אמר ר' יוחנן מודה רבי יוסי במחוסר כפרה מ"ט התם (כא) בעי גברא ידיעה דכתיב ⁴או הודע אליו חטאתו הילכך לא מתיין ומתני אבל הכא כי מתיין נשים קרבן לאישתרויי באכילת קדשים כדתני סיפא דההיא רבי יוסי אומר כל חטאת שהיא באה על חטא אין (כב) שתים מביאות אותה: אלו שאין מביאות כו' ר' שמעון מחייב ביוצא דופן: מ"ט דר"ש אמר ר"ל אמר קרא ⁵ואם נקבה תלד לרבות לידה אחרת מאי היא יוצא דופן ורבנן מ"ט א"ר מני בר פטיש ³אשה כי תזריע וילדה עד שתלד ממקום שמזרעת: **מתני'** (כג) המפלת לאור שמונים ואחד ב"ש פוטרין מן הקרבן וב"ה מחייבין אמרו ב"ה לב"ש מ"ש אור שמונים ואחד מיום שמונים ואחד אם (כד) שוה לו לטומאה לא ישוה לו לקרבן אמרו להם ב"ש לא אם אמרתם במפלת יום שמונים ואחד שכן (כה) יצאה לשעה שהיא ראויה להביא בה קרבן תאמר במפלת לאור שמונים ואחד שלא (כו) יצאה לשעה שהיא ראויה להביא בה קרבן אמרו להן ב"ה והלא המפלת יום שמונים ואחד שחל להיות בשבת תוכיח שלא יצאה לשעה שהיא ראויה להביא בה קרבן וחייבת קרבן אמרו להן ב"ש לא אם אמרתם יום שמונים ואחד שחל להיות בשבת שאף על פי שאינן ראוי לקרבן יחיד ראוי לקרבן ציבור (א) תאמר במפלת לאור שמונים (יום) ואחד שאין הלילה ראוי לא לקרבן יחיד ולא לקרבן ציבור והדמים אינן מוכיחים שהמפלת בתוך מלאת דמיה טמאים ופטורה מן הקרבן: **גמ'**

והכי קאמרי. ליה רבנן לר"ע אמרת מגדף מביא קרבן הואיל ונאמר בו כרת במקום קרבן מי סברת מגדף דקרא היינו מברך את השם מגדף היינו עובד ע"ז (כט) והאי דקתני במתני' (ג.) ומכ"א אף המגדף כו' הכי קאמרי אף המגדף דידך אף מברך את השם שאתה קורא אותו מגדף: **אלא כרת במברך את השם מנא להו.** במברך את השם כתיב איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו (ויקרא כד) ונאמר בפסח (במדבר ט) חטאו ישא האיש ההוא מה להלן כרת אף כאן כרת והכי נמי איכא דדריש ליה בפסחים בפרק מי שהיה טמא (דף צג:) (ל) ודרשי הכי וחדל לעשות הפסח ראשון (לא) דהא קרבן ה' לא הקריב במועדו חטאו ישא ולא נאמר כרת (לב) דמגדף במקום קרבן ולא גמרינן ליה אלא מכרת דפסח (לג) שאינה בת חטאת דמצות עשה היא. ור"ע אית ליה כרת (לד) בשני ומוקי לחטאו ישא בפסח שני וגמר (לה) לה ממגדף וסבר מגדף היינו מברך את השם ובפסחים (שם) נמי איכא דדריש ליה הכי: **גירפת.** ר' מתחלפת בד'. (לו) הגחת את הקערה מן התבשיל וחסרת גם את העץ. קסבר מגדף היינו מברך את השם ומילתא רבה עבד דפשט ידו בעיקר: **ולא חסרת קסבר היינו עובד עבודת כוכבים.** כגון משורר ומזמר לעבודת כוכבים דלאו מילתא רבה היא כולי האי: **מתני' כמין בהמה חיה ועוף.** מפרש טעמא במסכת נדה בפרק המפלת (כב:) הואיל ונאמרה בו יצירה כאדם: **סנדל.** ולד הוא אלא שנפחתה צורתו: **שליא.** נמי אמרינן במסכת נדה בהמפלת (דף כו.) אין שליא בלא ולד. ושפיר היינו עור הולד מרוקם שיש בתוך השפיר צורת איברים קטנים ובמס' נדה מפרש לה בהמפלת (מ): **וכן שפחה.** כנענית ובגמ' פריך למה לי למתני': **ואין ידוע מה הפילה.** אם צורת אדם ומחייבת או דגים וחגבים ופטורה: **מביאה קרבן.** שתי תורים (לז) [א' לעולה וא' לחטאת ועל שלן] עולה מתנה עלה אם מין חובה ילדה תהא (לח) לחובתה ואם לאו תהא עולת נדבה אבל חטאת לא מצי לאתנויי דאין חטאת נדבה ומחייב (לט) בספק ואינו נאכל דשמא לאו בת קרבן היא ומליקתה כנבילה בעלמא ומשום חולין על המזבח לא איכפת לן דכיון דאין למזבח אלא דמה לא חשיבא אכילה וכמסכת נזיר (דף כט.) ילפינן דחטאת העוף באה על הספק: **וכן שתי נשים שהפילו.** כמתכונתה: **אחת מין פטור.** דגים וחגבים: **ואחת מין חובה.** סנדל או שליא ואין ידוע אי זו הפילה פטור ואי זו הפילה חובה מביאות כל אחת שתי תורים כמו שפירשתי ואינו נאכל: **אימתי.** אינו נאכל בזמן שהלכה כו' שאין יכולות להתנות שהביאו קיניהן לכהן והלכו לדרכן: **אבל אם שתיהן עומדות כו'.** בגמ' מפרש מאי עבדן: **גנינים.** גוונים: **(כמין דגים וחגבים): המפלת יום ארבעים.** במסכת נדה בפ' המפלת (דף ל. (מ)) עד שיעברו מ' יום להריון הוי מיא בעלמא: **גמ' ושפחה מנלן דת"ר דבר אל בני ישראל אשה כי תזריע: מאי וכן שפחה.** הא פשיטא לן דכל מצוה שהאשה חייבת בה עבד חייב בה דגמרי' (א) לה לה כתיב באשה (דברים כד) וכתב לה ספר כריתות וכתיב בשפחה או חפשה לא נתן לה (ב): **מאי עבדן.** לרבי יוסי (מב) מתיין תרוייהו חד קרבן בין שתיהן יקנו חטאת העוף (מג) חדא (ג) ודאי עולת העוף תביא כל אחת ודאי ובתנאי שאם איני חייבת תהא נדבה אבל חטאת העוף לא מצי למימר תהא נדבה דאין חטאת נדבה ולהכי מייתו (מד) חטאת העוף ויקנוהו בין שתיהן ומתנין אם אני חייבת יהא (מה) חלקך מחול לי ואם את חייבת יהא (מו) חלקי מחול לך ומת"כ הויא מליקתה כשרה (מז): **ר"ש אומר כו'.** בפרק דם שחיטה לקמן (דף כג.): **מודה רבי יוסי.** דמתני' כארבעה מחוסרי כפרה דלא מייתי קרבן לשום חטאת אלא לאשתרויי בקדשים: **התם.** גבי חטאת חלב בפרק דם שחיטה גברא בעי ידיעה שידע שחטא ואי לא מייתי כל חד אשם תלוי ולא חטאת בשותפות: **דקתני סיפא דההיא.** בפ' דם שחיטה (שם) כל חטאת שהיא באה על חטא אלמא באה על חטא דוקא נקט: **ואם נקבה תלד.** הוה ליה למכתב ואם נקבה היא: **מתני' לאור פ"א.** שילדה נקבה ולאור פ"א שהיתה ראויה למחר להביא כפרתה הפילה: **ב"ש פוטרין מן הקרבן.** מלידה ב' אע"ג דלמחר מלאת הוא הואיל ולילה הוא ולא יצאה שעה ראויה לקרבן דלילה מחוסר זמן קרבן הוא דכתיב (ויקרא ז) ביום צותו הילכך לענין קרבן כתוך מלאת דמי: **מ"ש אור פ"א מיום פ"א.** דודאי חייבת כדמפרש לקמן בפ' ארבעה מחוסרי כפרה (דף ט.): **אם שוה לו לטומאה.** שהרי אתם מודים שמשקיעת החמה של יום פ' כלו ימי טוהר שלה ואם ראתה בליל פ"א טמאה: **והדמים.** שאתה אומר אם שוה לו לטומאה כו' אינן מוכיחין לקרבן שהרי המפלת תוך מלאת דמיה טמאין מפני הלידה ואינה חייבת קרבן שני:

תוספות הואיל ונאמרה כרת במקום קרבן. [illegible]

עין משפט נר מצוה

עז א מיי' פ"ב מהל' ע"ז הלכה י':
עח ב מיי' פ"א מהל' מחוסרי כפרה הל"א:
עט ג מיי' פ"י מהל' איסורי ביאה הל"ח:
פ ד מיי' שם הל' יב:
פא ה מיי' פ"א מהל' מחוסרי כפרה הל"ז:
פב ו מיי' פ"י מהל' איסורי ביאה הל"ד:
פג ז מיי' שם פ"ה הלכה טו:
פד ח מיי' פ"א מהל' מחוסרי כפרה הל"ו:
פה ט מיי' פ"ב מהל' שגגות הל' ד:
פו י מיי' פ"א מהל' מחוסרי כפרה הל"ח:

◆

מוסף רש"י

מגדף היינו עובד ע"ז. כגון מפילל לע"ז (סנהדרין סה.). כמין דגים. נמי לאו ולד הוא (נדה כא.). בני ישראל. דבר אל בני ישראל אשה כי תזריע, אין לי אלא בנות ישראל [illegible] כל חטאת שהיא באה על חטא. לאפוקי חטאת העוף של יולדת [illegible] ואם נקבה תלד לרבות כו'. [illegible] המפלת לאור שמונים ואחד. [illegible]

◆

שיטה מקובצת

[illegible]

מסורת הש"ס

א) [פסחים צג.], ב) [צ"ל ונשא חטאו (ויקרא כד)], ג) [פסחים צג: סנהדרין סה:], ד) [illegible] [illegible]

◆

תורה אור השלם

1. והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה וחדל לעשות הפסח ונכרתה הנפש ההוא מעמיה כי קרבן יי לא הקריב במעדו חטאו ישא האיש ההוא: במדבר ט יג
2. והנפש אשר תעשה ביד רמה מן האזרח ומן הגר את יי הוא מגדף ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמה: במדבר טו ל
3. דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה תטמא: ויקרא יב ב
4. או הודע אליו חטאתו אשר חטא והביא קרבנו שעירת עזים תמימה נקבה על חטאתו אשר חטא: ויקרא ד כח
5. ואם נקבה תלד וטמאה שבעים כנדתה וששים יום וששת ימים תשב על דמי טהרה: ויקרא יב ה

◆

הגהות הב"ח

(א) במשנה תאמרו במפלת לאור שמונים ואחד כצ"ל ותיבת יום נמחק:

◆

גליון הש"ס

[illegible]

◆

רבינו גרשום

[illegible]

[illegible]